

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

105. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Pirjo Markkola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Tiina Kinnunen, Marko Lamberg, Marko Tikka

Hallitus: Pirkko Leino-Kaukiainen (pj.), Harri Rinta-aho (vpj.), Pauli Kettunen,

Tuomo Lappalainen, Katariina Mustakallio, Heikki Talvitie

Ulkoasu: Heikki Kallioma

Historiallisen Aikakauskirjan artikkelit ovat läpikäyneet tieteellisen vertaisarvioinnin.

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Pirjo Markkola, Oma kieli ja kinkerikansan lapset 397

Kirjoitustaito

Ilkka Mäkinen, Kirjoitustaidon leviämisen herättämiä epäluuloja 1800-luvun Suomessa 402
Pirkko Leino-Kaukiainen, Suomalaisen kirjalliset taidot autonomian kaudella 420

Kolumni

Pilvi Torsti, Yksi kieli kolmella nimellä? 439

Kristittyjen vainot

Markus Mertaniemi, Kristittyjen vainojen legitimoiminta 303–312 441
Maijastina Kablos, Kirkolliset kirjoittajat ja uskonnollinen painostus Rooman valtakunnassa 300–400-luvuilla 453

Hylätty väitöskirja

Simo Muir, Israel-Jakob Schurin väitöskirjan hylkääminen Helsingin yliopistossa 1937 463

Kartano

Viljo Rasila, Suomen kartanolaitoksen viimeinen kukoistuskausi 484

Syväluotaus

Pasi Tuunainen, Selvitysprojektin alkusanat? 491

Arvosteluja

Katariina Mustakallio, Jussi Hanska, Hanna-Leena Sainio, Ville Vuolanto (toim.), Hoping for continuity. Childhood, education and death in Antiquity and the Middle Ages (*Janken Myrdal–Ingrid Söderlind*) 497
Mari Isoaho, The Image of Aleksandr Nevskiy in Medieval Russia. Warrior and Saint (*Ludwig Steindorff*) 500
Marko Lamberg, Jöns Budde. Birgittalaisveli ja hänen teoksensa (*Maiju Lehmijoki-Gardner*) 503
Christopher J. Finlay, Hume's Social Philosophy: Human Nature and Commercial Sociability in A Treatise of Human Nature (*Oili Pulkkinen*) 505

Heikki S. Vuorinen, Tautinen Suomi 1857–1865 (*Hanna Kuusi*) 506

Hilkka Helsti, Laura Stark & Saara Tuomaala (toim.), Modernisaatio ja kansankokemus Suomessa 1860–1960 (*Heli Valttonen*) 507

Marjo-Riitta Antikainen, Suuri sisarpiiri. NNKY-liike Suomessa 1890-luvulta 1990-luvulle (*Seija Jalagin*) 510

Jaana Laine, Puukaupan säännöt. Yksityismetsänomistajien ja metsäteollisuuden puukauppa Itä-Suomessa 1919–1939 (*Tapio Hämynen*) 512

Rolf Haslum, Idrott, borgerlig folkfostran och frihet. Torsten Tegnér som opinionsbildare 1930–1960; Johnny Wijk, Idrott, krig och nationell gemenskap. Om riksmarcher, fältsport och Gunder Hägg-feber (*Erkki Vettenniemi*) 514

Tiina Kinnunen ja Ville Kivimäki (toim.), Ihminen sodassa. Suomalaisen kokemuksia talvi- ja jatkosodasta (*Ann-Catrin Östman*) 516

Timo J. Tuikka, "Kekkonen konstit". Urho Kekkonen historia- ja politiikkakäsitykset teorias- ta käytäntöön 1933–1981 (*Pauli Kettunen*) 518

Erkki Maasalo, Päämäärä ennen mainetta – Rolf Witting jatkosodan ulkoministerinä 1940–1943 (*Pekka Harttila*) 520

Markku Mansner, Suurlakosta Euroopan unioniin. Vuosisata työnantajatoimintaa (*Antti Kujala*) 521

Jean-Yves Andrieux ja Fabienne Chevallier (toim.), La réception de l'architecture du Mouvement moderne: Image, usage, heritage (*Eeva-Maija Viljo*) 522

Tiedemaailma

Olavi K. Fält, Kyösti Julku 1931–2007 526

Palkittuja 527

Suomalaisen historian ja arkeologian tutkimuk- sen juhlasymposiumi 527
Väitöksiä 528

Kirjoittajat 525

Notes on the contents 530

Vuosikertahakemisto

531

Kansi: Magnus Enckell, *Kansakoulu*, 1899.
Ölly kankaalle. Valtion taidemuseo/Ateneum.